

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 77g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele
257 alin. (5) și 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală

*(competența Procurorului General referitoare la transmiterea cauzei de la
un organ de urmărire penală la alt organ de urmărire penală)*

CHIȘINĂU

3 august 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 2 aprilie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 3 august 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 257 alin. (5) și a textului „alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei” din articolul 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Iurie Alexa, în interesele dlui Iurie Fluieraru, petiționar în dosarul nr. 10-283/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Ghenadie Pavliuc din cadrul Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 8 februarie 2021, dl avocat Iurie Alexa a depus o plângere la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, prin care a solicitat anularea ordonanței Procurorului General din 17 mai 2019 privind retragerea cauzei penale nr. 20193480003 de la organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție din raionul Ștefan Vodă și transmiterea acesteia către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție din raionul Căușeni.

4. Pe 18 martie 2021, în cadrul examinării cauzei, dl avocat Iurie Alexa a ridicat, în interesele dlui Iurie Fluieraru, o cerere privind excepția de neconstituționalitate a alin. (5) din articolul 257 și a textului „alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei” din articolul 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală.

5. Printr-o încheiere din 24 martie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 15
Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Articolul 16
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 21
Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 271

Verificarea competenței

„(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut de articolul 262 este obligat să-și verifice competența.

(2) Dacă organul de urmărire penală constată că nu este competent a efectua urmărirea penală, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, trimite cauza procurorului care exercită conducerea urmăririi penale pentru a o transmite organului competent.

[...]

(7) Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

[...]”.

Articolul 257

Locul efectuării urmăririi penale

„[...]”

(5) Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, motivat, transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

[...]”

Articolul 313

Plângerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

„(1) Plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

(2) Persoanele indicate în alin. (1) sunt în drept de a ataca judecătorului de instrucție:

[...]

3) alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile contestate ale articolului 257 alin. (5) din Codul de procedură penală nu sunt clare și nu acordă garanțiile necesare pentru realizarea dreptului la apărare și la un proces echitabil. Astfel, din conținutul prevederilor contestate nu rezultă cu claritate procedura transmiterii cauzei penale de la un organ de urmărire penală la alt organ de urmărire penală.

9. Totodată, prevederile contestate acordă Procurorului General și adjuncților lui o marjă discreționară nelimitată în cazul inițierii procedurii de transmitere a cauzei.

10. De asemenea, autorul contestă prevederile articolului 313 alin. (2) pct. 3) din același Cod, pentru că ordonanța Procurorului General privind strămutarea cauzei penale la faza de urmărire penală nu cade sub incidența sintagmei „acțiuni”, fapt care ar presupune că nu poate fi contestată. Astfel, articolul 313 alin. (2) pct. 3) din același Cod restrânge dreptul părții în procesul penal de a depune plângere împotriva ordonanței de strămutare a cauzei penale emise de Procurorul General.

11. În opinia sa, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 15, 16, 20, 21, 23, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte din proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolelor 257 alin. (5) și 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală.

16. O condiție obligatorie pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea punctul 1 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016). Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se examinează plângerea autorului excepției referitoare la anularea unei ordonanțe privind strămutarea cauzei emisă de Procurorul General. Prin urmare, Curtea reține că dispozițiile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei.

17. Curtea notează că, sub aspectul invocat de autorul excepției, prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 18; DCC nr. 8 din 26 ianuarie 2021, § 23; DCC nr. 14 din 2 februarie 2021, § 19).

19. Autorul excepției a pretins că prevederile contestate sunt contrare articolelor 4 [*drepturile și libertățile omului*], 15 [*universalitatea*], 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul liber la justiție*], 21 [*dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 26 [*dreptul la apărare*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

20. Cu referire la incidența articolelor 4 și 15 din Constituție, Curtea notează că aceste norme comportă un caracter general și nu pot fi invocate de sine stătător, ci numai în coroborare cu un drept fundamental incident (a se vedea DCC nr. 105 din 24 septembrie 2020, § 15; DCC nr. 26 din 16 februarie 2021, § 21; DCC nr. 30 din 18 martie 2021, § 21).

21. Totodată, Curtea reiterează că dispozițiile articolului 16 din Constituție devin incidente numai atunci când se demonstrează o discriminare (tratament diferențiat) directă sau indirectă, precum și în cazul în care discriminarea se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 143 din 15 decembrie 2020, § 21; DCC nr. 26 din 16 februarie 2021, § 22).

22. Cu privire la incidența articolelor 23 și 54 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că acestea nu au o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocate trebuie să existe o ingerință într-un

drept fundamental (a se vedea HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 27; DCC nr. 13 din 2 februarie 2021, § 20).

23. Cu privire la invocarea principiului constituțional al prezumției nevinovăției, garantat de articolul 21 din Constituție, Curtea reține că norma contestată nu instituie vreo prezumție cu privire la vinovăția persoanelor acuzate de comiterea infracțiunilor. Prin urmare, articolul 21 din Constituție nu este incident în prezenta cauză.

24. Curtea mai observă că autorul excepției contestă prevederile articolelor 257 alin. (5) și 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală prin raportare la articolele 20 și 26 din Constituție.

25. Curtea reține că articolul 20 din Constituție își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenția Europeană. Condiția din articolul 6 § 1 din Convenție, potrivit căreia cauzele trebuie examinate în mod echitabil, trebuie înțeleasă în sensul asigurării respectării principiilor fundamentale ale procesului judiciar. Totodată, articolul 26 din Constituție, care garantează dreptul la apărare, își găsește corespondența în articolul 6 § 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și operează, din perspectiva Convenției Europene, ca un aspect al procesului echitabil în materie penală.

26. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că, atunci când examinează un capăt de cerere bazat pe articolul 6, ea verifică dacă procedurile penale au avut un caracter echitabil, în întregul lor (*Prade v. Germania*, 3 martie 2016, § 33; *Dimitrov și Momin v. Bulgaria*, 7 iunie 2018, § 51 și § 62).

27. Curtea observă că, potrivit normei contestate de la articolul 257 alin. (5) din Codul de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui dețin competența de a dispune, motivat, transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală.

28. Din această prevedere legală, Curtea deduce că retragerea cauzei penale presupune întocmirea unei ordonanțe motivate prin care se justifică necesitatea efectuării urmăririi penale de un alt organ de urmărire penală. Totodată, Curtea notează că transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală nu este o procedură de soluționare a cauzei în fond, ci constituie o acțiune procesuală, care ține de eficiența organizării și desfășurării urmăririi penale.

29. În acest context, Curtea notează că cerința motivării ordonanței în discuție, prevăzută de dispozițiile articolului 257 alin. (5) din Codul de procedură penală limitează marja discreționară a Procurorului General și a adjuncților săi în domeniul respectiv.

30. Curtea reține că reglementarea, de principiu, a competenței Procurorului General și a adjuncților săi de a transmite o cauză de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală este necesară pentru funcționarea eficientă a activităților de urmărire penală. Sub acest aspect, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că, având în vedere principiile care guvernează activitatea parchetelor și rolul acestora în etapele inițiale ale procedurii penale, este justificată existența unui control ierarhic de către un parchet de nivel superior (a se vedea *Mihalache v. Romania* [MC], 8 iulie 2019, § 122).

31. Prin urmare, având în vedere cele invocate *supra*, Curtea constată că argumentele autorului privind afectarea articolelor 20 și 26 din Constituție prin aplicarea prevederilor contestate nu pot fi reținute.

32. De asemenea, cu privire la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor articolului 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, Curtea notează că nu ține de competența sa să stabilească dacă ordonanța în discuție emisă de Procurorul General sau de adjuncții lui cade sub incidența actelor sau a acțiunilor organului de urmărire penală care pot fi contestate prin prisma prevederilor articolului 313 din Codul de procedură penală.

33. Curtea reține că problema ridicată de autorul excepției nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 13 din 2 februarie 2021, § 22; DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 19; DCC nr. 64 din 13 mai 2021, § 19).

34. În aceste condiții, Curtea este scutită de a analiza incidența articolelor 4, 15, 16, 23 și 54 din Constituție, invocate de autorul excepției în prezenta cauză.

35. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 257 alin. (5) și a textului „alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei” din articolul 313 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Alexa Iurie, în interesele dlui Iurie Fluieraru, petiționar în dosarul nr. 10-283/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 3 august 2021

DCC nr. 125

Dosarul nr. 77g/2021